

Gemeente Utrecht

2 0 1 9

NOTULEN VRAGENUUR

Vragenuur – 17 januari 2019

Vragenuur, gehouden op donderdag 17 januari 2019 te 17.00 uur.

Voorzitter: de heer Van Waveren.

Aanwezig zijn de leden: El Abassi, Assen, De Boer, Van Dalen, Dekkers, Van Deún, Van Dun, Van Heuven, Van der Heijden, Homan, Işık, Kleinrensink, Oosters, De Pagter, Podt, Rajkowski, Roodenburg, Sungur, Van Waveren, Wijmenga en Zwinkels.

Tevens is aanwezig de fractiemedewerker: Bosch.

Namens het college zijn aanwezig: burgemeester Van Zanen en de wethouders Van Ooijen, Van Hooijdonk, Verschuure en Voortman.

Griffier: de heer Lith.

Opening van het vragenuur.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik open het vragenuur. Er zijn acht sets vragen ingekomen. Ik zie dat een aantal vragen veel tekst hebben. Ik verzoek de raadsleden om te bekijken of zij die in de toegemeten spreektijd kunnen voorlezen. Ik vraag het college om de antwoorden zodanig te formuleren dat die in de daartoe bestemde tijd kunnen worden gegeven. Men doet zichzelf tekort als dat niet lukt.

1. Vragen van mevrouw Zwinkels (CDA), mede ingediend namens de heer Wijmenga, inzake de inzameling van textiel en helaas nog heel veel meer.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! De fracties van CDA en ChristenUnie lazen met verbazing op 11 januari jl. het teleurstellende bericht van DUIC over het feit dat veel afval in textielbakken belandt. Het artikel bevat foto's waarop de vervuiling duidelijk is te zien en toont aan dat het afval veel schade veroorzaakt aan de kleding die door het Leger des Heils wordt gerecycled.

1. Heeft het college kennisgenomen van het artikel en was deze problematiek al eerder bij de gemeente bekend?
2. Heeft het college de omvang van het probleem in kaart? Wat zijn bijvoorbeeld de financiële consequenties hiervan voor de gemeente? Moet de afnemer ook betalen voor een lading vervuild textiel die niet kan worden verwerkt?
3. Ziet het college een trend?

Er zijn vermoedens dat ondergrondse containers en het gebruik van een pasjessysteem voor restafval sneller vervuiling uitlokken dan bovengrondse containers. Zo zouden bovengrondse textielcontainers tot 50% minder afval bevatten dan ondergrondse. Ook kan verontreiniging optreden omdat het vervoer van het textiel met reguliere huisvuilwagens lijkt te worden gedaan.

4. Weet het college of dit klopt? Wat zijn volgens het college de belangrijkste oorzaken van de verontreiniging van het textiel?
5. Welke maatregelen en acties onderneemt de gemeente en wat wil ze aanvullend nog doen?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Het is de Week van de circulaire economie. Dat is heel belangrijk. Er zijn door de gemeente mooie filmpjes gemaakt. Ik wil de aanwezigen daar even op wijzen.

Dank voor de vragen.

Het antwoord op vraag 1. Twee keer "ja".

Het antwoord op vraag 2. Wij staan in goed contact met ReShare over het geleverde textiel. Wij voeren maandelijks overleg. Men heeft dit onderwerp standaard op de agenda staan. Wij weten ongeveer

hoeveel textiel wordt verwerkt en wat het aandeel van de vervuiling is. De gemeente ontvangt een vergoeding per kilo aangeleverd textiel. ReShare doet in Utrecht een eerste sortering. Vervuilende elementen worden zoveel mogelijk verwijderd. Wij ontvangen geen vergoeding over het aandeel vervuiling als het afgekeurde textiel in het afval belandt, maar wel voor de verwerking ervan.

Het antwoord op vraag 3. Wij zien geen verschuivende, maar een constante trend: een gemiddelde vervuiling van ongeveer 15%. Dat was het de afgelopen jaren. Wij hebben in de afgelopen periode geen signalen ontvangen dat de vervuiling is toegenomen.

Het antwoord op vraag 4. Wij denken van niet. De containers lijken op andere containers. Wij doen dat om in het straatbeeld eenduidigheid te scheppen. Het kan zijn dat mensen per ongeluk het verkeerde afval in de kledingcontainers deponeren. Dat is vanzelfsprekend niet de bedoeling.

Het antwoord op vraag 5. Wij zijn met ReShare in gesprek. Wij hebben op dit moment 74 textielcontainers. Het merendeel daarvan geeft geen problemen. Gelukkig gaat het vaak heel goed. Gevraagd is of de vervuiling iets te maken heeft met de auto's die voor het inzamelen worden gebruikt. Die worden altijd voor het gebruik helemaal schoongemaakt.

De vervuiling bedraagt ongeveer 15%. Wij bekijken voortdurend hoe wij die kunnen tegengaan. Dat kan bijvoorbeeld door het geven van goede voorlichting en door communicatie en handhaving. Soms leidt de vervuiling tot het sluiten van een container, bijvoorbeeld als wij denken dat die stelselmatig veel vervuiling oplevert en dat communicatie en handhaving geen zin hebben. Dat betekent niet dat wij niet langer inzamelen, maar wij proberen dat dan op een andere plek te doen.

De heer **WIJMENG** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik kan uit de antwoorden van de wethouder niet opmaken wat het verschil is tussen bovengrondse en de ondergrondse containers. Het signaal dat wij van ReShare hebben gekregen, was dat de bovengrondse containers fors minder worden vervuild. Is die informatie bij de wethouder bekend? Zou het inzetten van meer bovengrondse containers een oplossing zijn?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Wij zien niet direct dat tussen de twee typen een groot verschil bestaat. Qua oplossing zijn meer bovengrondse containers lastig, omdat wij een eenduidig straatbeeld willen creëren. Wij willen zo min mogelijk bovengrondse containers neerzetten. Er zijn andere bovengrondse containers, bijvoorbeeld op de Koningsweg. Daar heeft het Rode Kruis een plek waar men kleding naartoe kan brengen. Bij de afvalscheidingsstations zijn ook plekken waar men kleding kan inleveren waar die schoon kan blijven.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Ik dank de wethouder voor de beantwoording. Hij zei dat er voor de gemeente financiële consequenties zijn, onder andere omdat de gemeente geen vergoeding krijgt voor vervuild textiel en ze ook betaalt voor de verwerking. Kan de wethouder zeggen aan welke bedragen wij dan moeten denken?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Nee, dat kan ik niet. Ik heb de bedragen niet paraat. Het is meer zo dat ReShare hiermee geld inzamelt voor het goede doel. Volgens mij is het minder, maar ik kom daarop terug als dit niet klopt. Het is meer een zaak van een lagere opbrengst dan van een kostenpost.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De klok die de spreektijd van het college aangeeft, is stuk. De griffier heeft zijn telefoon bij de hand. Hij klokt mee. Wij houden de tijd in de gaten. Voor de fracties lijkt de klok wél te kloppen.

2. Vragen van de heer Homan (Student & Starter), mede ingediend namens de heer Van Heuven (PvdD) inzake Van de straat naar de garage.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Afgelopen maandag verscheen in het UN/AD een artikel over leegstand in de parkeergarage van Hoog Catharijne. Een hele verdieping van deze parkeergarage wordt praktisch permanent niet gebruikt. De fracties van Student & Starter en PvdD vinden dit opmerkelijk, aangezien het al langer een doel van de wethouder is om meer auto's in garages te laten parkeren in plaats van op straat. De fracties van Student & Starter en PvdD steunen dit doel. Zij vinden het belangrijk dat hiermee vaart wordt gemaakt. Dat betekent dat garages zo efficiënt mogelijk moeten worden gebruikt. Leegstand hoort daar niet bij. Dit leidt ertoe dat de fracties van Student & Starter en PvdD de volgende vragen stellen.

1. Hoe oordeelt de wethouder over het feit dat een verdieping van parkeergarage P5 van Hoog Catharijne permanent leeg staat?
2. Is de wethouder bereid om met Klépierre in gesprek te gaan over effectievere invulling van P5, bijvoorbeeld door hier ook goedkoper parkeren voor bewoners, fietsparkeren of een volledig andere bestemming mogelijk te maken?

Onlangs ontving de gemeenteraad van het college een brief over het nieuwe parkeerbeleid dat dit jaar komt. Men zou dit haast "het jaar van het parkeren" kunnen noemen. Voor wat betreft de fracties van Student & Starter en PvdD staat dat jaar in het teken van minder parkeren op straat, zodat veel openbare ruimte een meer gezellige invulling kan krijgen dan stilstaand blik. Efficiënter gebruik van parkeergarages kan hierbij een belangrijke rol spelen. Dat brengt de fracties van Student & Starter en PvdD ertoe de volgende vragen te stellen.

3. De gemeentewoordvoerder spreekt in het artikel in UN/AD van een mogelijke koppeling van een vergunning voor parkeren op straat én in de garage. Is de wethouder het met de fracties van Student & Starter en PvdD eens dat dit uiteindelijk zou moeten overgaan in een vergunning alleen voor parkeren in de garage, zodat de straatparkeerplekken kunnen worden opgeheven?
4. In de stad zijn meer privéparkeergarages die nog niet heel efficiënt worden gebruikt. Voor wat betreft de fracties van Student & Starter en PvdD liggen hier kansen om straatparkeerplaatsen te vervangen door garageparkeerplaatsen. Ziet de wethouder mogelijkheden voor het sluiten van een soort "garagepact" met eigenaren van privéparkeergarages, die goedkoper kunnen worden gebruikt voor het parkeren door bewoners?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Wij kunnen uiteraard alle ruimte in de binnenstad goed gebruiken. Wij hebben niet voor niets aangekondigd dat wij in de binnenstad bekijken of wij plekken kunnen vrijmaken van stilstaande auto's door die zoveel mogelijk naar garages te brengen. Het is altijd ons streven om de ruimte zo goed mogelijk te benutten. Liever binnen dan buiten. Er zijn met Klépierre gesprekken gaande. De raad heeft een motie aangenomen over fietsparkeren. Er is een fietsparkeernorm waaraan Klépierre moet voldoen. Ook het genoemde plan in de binnenstad leidt tot gesprekken met eigenaren van garages, bijvoorbeeld van de Springweggarage. Wij zullen die gesprekken zeker betrekken bij de ambities van de gemeente.

De laatste twee vragen kijken op de nieuwe kaders vooruit. Wij bereiden die voor, want die zijn er nog niet. Ik kan nog niet zeggen hoe die zijn, maar de raad zal daarover nog spreken. Deze kaders zijn erop gericht om de maatschappelijke doelen van raad en college met betrekking tot het parkeren te steunen. Wij bekijken hoe wij de arrangementen voor het parkeren op straat, in garages en het parkeren van burgers zo goed mogelijk kunnen maken. De voorstellen over hoe dat precies uitpakt, komen later aan de orde. Wij gaan zeker de gesprekken met de privé-eigenaren aan. Waar die toe leiden, hoort de raad later van ons.

De heer **DE PAGTER** (VVD): Voorzitter! Het verbaast de VVD-fractie niet dat de parkeerlaag helemaal leeg staat. Om die reden hebben wij een aantal maanden geleden daarover een motie ingediend. Weet de wethouder op welke termijn wij daarover uitsluitsel krijgen?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Ik durf daarover nog niets te zeggen. Dit betreft een tweezijdig proces. Wij hebben dat niet helemaal zelf in de hand. Ik weet dat de gesprekken aan de gang zijn. Ik hoop dat wij daarover in het voorjaar iets kunnen zeggen. Wij hebben pas een deal als daarvoor van twee kanten instemming is.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Dank voor de antwoorden. Ik begrijp dat veel beleid nog in ontwikkeling is. Dan is het moeilijk om daarvan te zeggen welke kant het op gaat. Als er sprake van is om van parkeren op straat over te gaan naar parkeren in garages, zal er een groot probleem met de prijs ontstaan. Het parkeren in garages is vrij duur. Burgers zullen dan een abonnement moeten nemen. Kan de wethouder wat meer prijsgeven over de ambities van het college? Welke stappen worden gezet om het prijsgat te dichten?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): Voorzitter! Ik kan die vraag niet direct beantwoorden. Ik kan het prijsgat niet zelf dichtlopen. Iedereen voelt aan dat een gebouwde voorziening duurder is, misschien niet qua maatschappelijke kosten, maar wel qua euro's. Hetzelfde geldt voor onze eigen garages. Als wij die veel goedkoper maken, terwijl ze kostendekkend zijn, subsidiëren wij mensen. Daar

kan men wat van vinden. Ook privégarages letten goed op hun portemonnee. Ik heb geen snelle oplossing voor het probleem.

Wij experimenteren met het respijt geven van mensen. Zij kunnen het parkeren uitproberen. Als het ze niet bevalt, kunnen zij hun straatvergunning terugkrijgen. Voor het geld krijgen zij echter comfort en veiligheid terug. Wij bekijken ook het regime in de toekomst. Oude gevallen en nieuwe gevallen kunnen wij verschillend benaderen. Ik speculeer nu omdat de voorstellen nog niet gereed zijn. Men moet nog even geduld hebben.

3. Vragen van de heer Van Dalen (VVD) inzake Gevolgen van Brexit voor Utrecht.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Dinsdagavond 15 januari 2019 heeft het Britse parlement de Brexit-deal met de EU weggestemd. Hierdoor is de onzekerheid over de gevolgen van de Brexit groter geworden.

De Brexit heeft voor de economie van de regio Utrecht mogelijke grote gevolgen (zie rapport Regionale impact Brexit verschildt van ING Economisch Bureau uit mei 2017). Als grootste stad en economisch centrum van de provincie Utrecht is de economische impact in de stad Utrecht mogelijk het sterkst. De VVD-fractie maakt zich hierover zorgen en stelt daarom het college de volgende vragen.

1. In hoeverre ziet het college de impact van de Brexit, zeker na het niet doorgaan van de Brexit-deal, als een risico voor de Utrechtse economie?
2. In hoeverre heeft het college mogelijke scenario's geschetst inzake de gevolgen van een Brexit? In hoeverre worden die door het college aangepast aan de meest recente ontwikkelingen in het Verenigd Koninkrijk?
3. In hoeverre heeft het college maatregelen genomen om de gevolgen van de Brexit te minimaliseren? Welke maatregelen zijn dat? Welke maatregelen zal het college nog meer nemen?
4. In hoeverre spreekt het college met Utrechtse ondernemers, ondernemersverenigingen, EBU, de provincie en overige instellingen om de gevolgen van de Brexit voor de Utrechtse economie te minimaliseren? Zo ja, wat zijn de uitkomsten daarvan? Zo nee, wanneer is het college van plan om dat alsnog te doen?

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de vragen. Brexit. Toch jammer.

Het antwoord op vraag 1. Net als andere gemeenten en het overige deel van Nederland zijn wij ons bewust van de problemen van Brexit voor de Nederlandse economie, met name voor versproducten en transport. Met de transportsector hebben wij allerlei gesprekken gevoerd. Er zijn vaak technische oplossingen voor. Het grootste probleem zijn de wachttijden om de grens over te gaan.

Belangrijker is het feit dat Brexit gevolgen heeft voor een substantieel aantal bewoners van de Utrechtse gemeente, de 2.727 Britten die in Utrecht wonen. Zij maken zich zorgen over wat er met hen gebeurt. Zij kunnen in het Expat Center Utrecht hun vragen stellen. Wij zijn goed op de Brexit voorbereid, ook op de vragen die men zal stellen. Er worden vooral vragen gesteld over de geldigheid van het rijbewijs en dergelijke. Er worden ook vragen gesteld over de medicijnen die men uit Engeland krijgt, met name of die na de Brexit in Nederland voorradig zijn. Mensen proberen daarvan een extra voorraad te bemachtigen. Wij houden ons zeker met de Brexit bezig.

Het antwoord op vraag 2. Wij volgen de scenario's continu: Brexit, No Brexit. Blijft May aan of niet? Er is een nauwe afstemming van de gemeente met het Ministerie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en met andere gemeenten. Wij maken deel uit van de Economic Board Utrecht. Wij zijn daar lid van en hebben daar zitting in. Wij werken daarin nauw met onszelf samen.

Het antwoord op vraag 3. Wij roepen de Britse inwoners van de stad Utrecht op om zich te registreren. Wij kunnen ze dan actief benaderen als er vragen zijn. Wij hebben in samenwerking met de Economic Board Utrecht sessies georganiseerd voor de Britten die wij kunnen bereiken.

De heer Roodenburg heeft bij de behandeling van de programmabegroting hierover vragen gesteld. Wij hebben toegezegd om een en ander in kaart te brengen. Er is een brief in voorbereiding. Die komt binnenkort naar de raad toe.

Het antwoord op vraag 4. Wij proberen de subsidies die wij samen met Engeland uitvoeren, bijvoorbeeld via de universiteit, in te zetten om voor de toekomst goede oplossingen te bedenken. Wij monitoren die. Wij hebben alles in beeld. Wij houden nog een beetje hoop dat uiteindelijk in Groot-Brittannië het verstand terugkeert.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Wij danken de wethouder voor het beantwoorden van de vragen. Ik weet inderdaad dat de stad Utrecht samen met de provincie Utrecht deel uitmaakt van de

Economic Board Utrecht. Ik weet ook dat de raad in het voorjaar hierover een brief zal worden gestuurd, maar sinds kort is de wereld veranderd. Ik wil de wethouder vragen of hij bereid is om de raad tijdig te informeren als er grote ontwikkelingen zijn die direct impact hebben op de economie van Utrecht, inclusief de Britse inwoners van Utrecht.

De heer **VERSCHUURE** (wethouder): Voorzitter! Zoals ik al heb gezegd, houden wij alles in de gaten. Wij doen dat samen met de Economic Board Utrecht, de provincie en het Rijk. Mochten de ontwikkelingen ertoe aanleiding geven, zullen wij de raad nader informeren. Er is al een brief toegezegd. Die komt naar de raad toe.

4. Vragen van mevrouw Podt (D66), mede namens de heer Dekker (GroenLinks) inzake Het nieuwe inburgeren – succesvol van start.

Mevrouw **PODT** (D66): Voorzitter! Net voor de zomer van 2018 deed minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een aantal voorstellen om de inburgering behoorlijk op de schop te nemen. Zo krijgen gemeenten meer regie op het proces, zodat de gemeente meer zicht heeft op de mogelijkheden van nieuwkomers. Bijkomend voordeel is dat de nieuwkomers kunnen worden ondersteund om in Nederland de best mogelijke start te krijgen.

Afgezien van een korte brief van het college over de kabinetsplannen is het alweer even stil. Het is de bedoeling dat in 2020 het nieuwe inburgeren van start gaat. Het gaat om een fikse aanpassing ten opzichte van de huidige situatie. De fracties van D66 en GroenLinks zijn erg benieuwd naar de stappen die op dit moment in de gemeente Utrecht worden gezet. Daarom stellen wij de volgende vragen.

1. Utrecht had zich eerder aangemeld als mogelijke pilotgemeente. Is al meer bekend over de inhoud van de pilots en of Utrecht mee kan doen?
2. Is al meer bekend over het tijdspad? Wanneer is de precieze invoering en welke stappen kunnen wij intussen van het Rijk verwachten?
3. Is het college bereid om de raad uiterlijk in februari een brief te sturen waarin de stand van zaken wordt gemeld over de verwachte stappen en de momenten waarop de raad aan zet is? Wij denken daarbij specifiek aan:
 - a) De inkoop bij taalscholen;
 - b) De rol van vrijwilligers en informeel (taal)onderwijs;
 - c) Omgang met statushouders die onder het huidige of oudere "regimes" vallen;
 - d) Statushouders die analfabeet of anderszins lastiger leerbaar zijn;
 - e) Communicatie richting nieuwkomers over de nieuwe ontwikkelingen.

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de vragen.

Het antwoord op de vragen 1 en 2. Het proces kent drie stappen: maart 2019, september 2019 en juli 2020. Het is de bedoeling dat dit jaar in maart de Tweede Kamer wordt geïnformeerd door de minister over de inrichting, de casus en de financiële middelen voor de pilots. Wij denken dat in september a.s. het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer gaat. In juli 2020 moet het proces in werking treden.

Het antwoord op vraag 3. Wij willen de stappen benutten om de raad te informeren. De informatie over de pilots komt in maart a.s. beschikbaar. Wij moeten deze informatie bestuderen en vertalen in een plan van aanpak. Wij zijn daarmee al bezig. Ik denk dat wij de raad daarover in april a.s. kunnen informeren. Ik hoop dat de raad daarmee wordt bediend. Intussen zitten wij voor de bestaande groep niet stil. Wij bieden extra taalondersteuning aan die is gericht op een formele inburgering. Wij hebben een relatiebeheerder voor taalscholen in dienst genomen, alsmede twee mensen uit de doelgroep die functioneren als klankbord. Wij zitten zeker niet stil.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Ik hoor de wethouder spreken over maart en september 2019 en juli 2020. Ook noemt hij april a.s. Als ik hem goed begrijp, is hij bezig met een plan van aanpak, een soort concept. Kan dat concept eerder naar de raad worden gestuurd of kan de raad vóór april a.s. wat highlights krijgen? Het is nodig om snelheid te betrachten. Hoe eerder wij duidelijkheid hebben, hoe eerder wij kunnen bijsturen.

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! Dat lijkt mij niet verstandig. Ik heb drie stappen aangekondigd. In maart a.s. wordt de Tweede Kamer door de minister geïnformeerd over de inrichting en de kaders van de pilots in de tussenperiode. Wij hebben de informatie daarover nodig om onze eigen aanpak te kunnen beoordelen en vertalen. Vervolgens kunnen wij de raad daarvan op de hoogte brengen.

Intussen bekijken wij wat wij kunnen doen en of dat passend is. Het is niet verstandig omdat publiek te bespreken. Er zijn te veel onzekerheden mee gemoeid. Dit kan niet leiden tot een vruchtbare discussie. In maart a.s. wordt de Tweede Kamer geïnformeerd. Op basis daarvan gaan wij verder. Ik vind het al snel dat de raad in april a.s. van ons informatie krijgt. Misschien denkt de raad daar anders over. In juli a.s. komt het wetsvoorstel aan de orde. Dan hopen wij een stap te kunnen zetten over de formele situatie na juli 2020.

Mevrouw **PODT** (D66): Voorzitter! Ik ben het eigenlijk wel een beetje met mevrouw Rajkowski eens, maar dit is geen debat. Ik wil de wethouder echter in overweging geven om de raad iets eerder een update te sturen. Wij hebben al eerder een brief gekregen over de stappen die zouden worden gezet en wat er al wordt gedaan. Dat was nog in de vorige raadsperiode. Ik wil graag weten hoe het er daarmee voorstaat. Dat zijn de stappen die nu worden gezet. Ik wil dat de wethouder in overweging geven. Ik vind het wachten tot april a.s. te lang. Ik begrijp dat de reactie op het kabinet nog wat tijd vergt. Dat is echter niet waarom ik heb gevraagd.

De heer **VAN OOIJEN** (wethouder): Voorzitter! Ik weet niet of deze opmerking van mevrouw Podt tot een andere conclusie leidt. Ik vind dat wij een vruchtbaar gesprek moeten voeren over de inburgering. Wij hebben daarbij echter duidelijkheid nodig, iets waarop wij kunnen rekenen. Wij kunnen temidden van allerlei onzekerheden een gesprek voeren, maar of dat leidt tot een vruchtbare discussie, vraag ik mij ten eerste af. Ik kan de raad wel tussentijds informeren over wat wij op dit moment al doen, maar daarmee bekijken wij in feite de bestaande situatie en komen de pilots niet aan de orde. Ik geef dit de raad in overweging.

5. Vragen van mevrouw Kleinrensink (GroenLinks), mede namens de PvdA-fractie, inzake Werken uit vertrouwen in de bijstand.

Mevrouw **KLEINRENSINK** (GroenLinks): Voorzitter! De Volkskrant berichtte gisteravond dat staatssecretaris Van Ark gemeenten wil dwingen om de tegenprestatie uit te voeren. Als gemeenten dat niet doen, worden regulerende maatregelen opgelegd en/of worden gemeenten gekort op hun budgetten. De maatregel van Van Ark getuigt van weinig vertrouwen in de professionaliteit van gemeenten en in de motivatie van de inwoners.

De GroenLinks-fractie vindt het zeer onwenselijk om mensen in de bijstand te bejegenen vanuit het perspectief dat zij niet willen werken. Werken vanuit vertrouwen moet voorop staan. Het is van belang om mensen in de bijstand te steunen waar dat nodig is en om passende begeleiding te bieden bij het zoeken naar werk.

In het artikel staat ook dat de staatssecretaris hoopt dat gemeenteraden hun gemeentebestuur aanspreken. De GroenLinks-fractie wil deze wens graag in. Ze stelt daarom de volgende vragen.

1. Wat vindt het college van het voornemen van de staatssecretaris?
2. Volgens de GroenLinks-fractie is het ongewenst om onder dwang te werken en is het van belang om te werken in vertrouwen en met maatwerk. Is de wethouder het met dit principe eens? Is de wethouder bereid om dit principe uit te dragen aan de staatssecretaris Van Ark?
3. Bij het experiment Weten wat werkt is door het Rijk afgedwongen om in de gemeentelijke verordening de tegenprestatie op te nemen. Ambtenaren van het ministerie hebben gezegd alleen te bekijken wat op papier staat, niet de praktijk. Is de wethouder bereid om de staatssecretaris hieraan te herinneren?
4. In de verordening is bewust ruimte gecreëerd om het college ruimte te geven om de tegenprestatie op passende wijze uit te voeren. De GroenLinks-fractie heeft bij motie vastgelegd te willen werken op basis van vertrouwen. Voert het college deze motie uit?

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Ik dank de fracties van GroenLinks en PvdA voor de vragen.

Zoals in het huidige coalitieakkoord is vastgelegd, werkt het college in Utrecht vanuit het principe van vertrouwen. Als men met mensen spreekt over wat zij kunnen en willen, kan men ze beter aan het werk krijgen dan als men dat probeert met dwang. Dat betekent dat wij de tegenprestatie niet verplicht opleggen, maar dat wij binnen het huidige beleid en dienstverlening bijstandsgerechtigden met een andere bejegening zo goed mogelijk begeleiden en stimuleren om te gaan werken of om vrijwilligerswerk te gaan doen. De Participatiewet geeft colleges de mogelijkheid om bijstandsgerechtigden een tegenprestatie op te leggen, maar de Participatiewet legt gemeenten niet de plicht op om deze tegenprestatie daadwerkelijk uit te voeren. In het juridische traject dat vorig jaar met het Ministerie van

Sociale Zaken en de Raad van State over dit onderwerp is doorlopen, is dat door de voormalige staatssecretaris van Sociale Zaken bevestigd. Ook is dit onderwerp in verscheidene Kamerdebatten aan de orde geweest. Zoals de vorige staatssecretaris het toen uitdrukte: "Het moet in je gereedschapskist zitten, maar of je er gebruik van maakt, is geheel aan gemeenten zelf."

Binnen de huidige wettelijke kaders heeft de gemeente de ruimte om van bijstandsgerechtigden al dan niet een tegenprestatie te verlangen. Deze ruimte benut het college zoals de gemeenteraad dat eind december 2018 heeft opgedragen. Wij zien geen aanleiding om de uitvoeringspraktijk te veranderen. Wij blijven de aangenomen motie uitvoeren. Als staatssecretaris Van Ark met mij wil spreken over de uitvoering van de tegenprestatie, zal ik op deze juridische kaders en afspraken uiteraard terugkomen. Tevens zal ik het belang van werken vanuit vertrouwen, waar wij in Utrecht voor staan, aan haar uitdragen. Ik zie dan ook een gesprek met staatssecretaris Van Ark met vertrouwen tegemoet.

Het antwoord op vraag 1. Wat ik vind van het voornemen van de staatssecretaris heb ik duidelijk gemaakt.

De vragen 2, 3 en 4 kan ik allemaal met "ja" beantwoorden.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! Is de wethouder bereid om als zij met de staatssecretaris spreekt – op haar initiatief, waar ik begrip voor heb – het begrip "basisinkomen" nader uit te leggen? Dat is volgens haar met vertrouwen een goed werkend systeem.

De **VOORZITTER**: Knap als iemand dat kan uitleggen.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Voorzitter! Wij zijn op dit moment bezig met het experiment "Weten wat werkt". Het tot stand brengen daarvan heeft enorm veel voeten in de aarde gehad. Ik denk dat het verstandiger is om eerst dat experiment tot een goed einde brengen. Wie weet waar wij in de toekomst nog aan toe komen.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Geldt dit ook voor de taaleis? Dat is een ander punt dat ik vandaag niet heb gehoord.

Mevrouw **VOORTMAN** (wethouder): Dank voor deze vraag. Beheersing van de Nederlandse taal is natuurlijk enorm belangrijk om in de samenleving te kunnen meedoen en bij het vinden van werk. Om die reden is taalbeheersing integraal meegenomen bij de re-integratieaanpak voor bijstandsgerechtigden. Waar nodig zetten wij aanvullende taalondersteuning in. Als het taalniveau onvoldoende is, moeten bijstandsgerechtigden, ook in Utrecht, zich inspannen om hun taalbeheersing te verbeteren. Dat kan op verschillende manieren. Wij maken met bijstandsgerechtigden afspraken over wat zij doen om hun taalniveau te verbeteren. Wij bekijken de voortgang van het leertraject regelmatig. Iemand die zich voldoende inspent, krijgt geen verplichting om de taal te leren opgelegd. Dat zijn bijvoorbeeld mensen die al een inburgeringsverplichting hebben, parttime werken of een re-integratietraject volgen. Met dat beleid hebben wij vooral gekozen voor een positieve bejegening waarbij wij met vertrouwen mensen steunen om hun taalvaardigheid te vergroten met als einddoel het vergroten van hun kansen op de arbeidsmarkt. Ik denk dat ik daarmee aangeef hoe wij in Utrecht met de taaleis omgaan.

6. Vragen van mevrouw Assen (PvdA), mede namens de heer Roodenburg (D66) en mevrouw Van der Heijden (GroenLinks) inzake Wat is er meer te doen tegen de anti-abortusdemonstranten?

Mevrouw **ASSEN** (PvdA): Voorzitter! Op 16 januari jl. besteedde EenVandaag aandacht aan de agressieve manier waarop anti-abortusdemonstranten bij het Vrelinghuis vrouwen benaderen. Ondanks het feit dat al eerder in Utrechtse media aandacht is besteed aan deze demonstranten, vinden wij dat opnieuw moet worden bekeken of wij meer kunnen doen om de vrouwelijke bezoekers aan het Vrelinghuis deze ervaring te besparen op een moment dat voor de vrouwen erg privé is en waarop zij toch al kwetsbaar zijn, zeker nu de demonstranten steeds verder lijken te gaan in de wijze waarop zij mensen benaderen.

Wij begrijpen goed dat demonstreren op deze plek niet kan worden verboden, maar vragen het college nogmaals om na te gaan of het alles doet dat binnen de mogelijkheden ligt om bezoekers zo min mogelijk hinder van de demonstranten te laten ondervinden. Daarom stellen wij de volgende vragen.

1. Kan worden aangegeven welke maatregelen inmiddels al zijn getroffen om bezoekers van het Vrelinghuis van demonstranten zo min mogelijk hinder te laten ondervinden?

2. Klopt het dat demonstranten niet alleen op de openbare weg bezoekers aanspreken, maar ook op het terrein van het Vrelinghuis? Zo ja, kan daartegen worden opgetreden en gebeurt dat dan ook?
3. Ziet het college mogelijkheden om vrouwen – zoals de vrouw in de reportage van EenVandaag – deze nare ervaring te besparen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?
4. Uit de reportage blijkt dat de demonstranten zich soms voordoen als medewerkers van de kliniek. Dat lijkt op oplichting of op z'n minst misleiding. Kunnen het college of de politie daartegen maatregelen nemen?
5. In de reportage werd gepleit voor een bufferzone waarin niet mag worden gedemonstreerd. Is dat een reële optie? Wat zijn volgens het college daarvan de voor- en nadelen?
6. Een andere mogelijkheid voor dit soort demonstraties (met een meer permanent karakter op een locatie waar de gebeurtenis plaatsvindt waartegen men demonstreert) is het aanwijzen van een specifieke plek waar mag worden gedemonstreerd. Is het mogelijk om een dergelijke plek als zodanig te markeren en dat als de demonstranten zich daaraan niet houden, daartegen kan worden opgetreden?
7. In deze situatie blijkt dat het demonstratierecht invloed heeft op andere mensenrechten, namelijk het recht op het eerbiedigen van het privéleven en het recht op zelfbeschikking. Wij zijn van mening dat de gemeente de plicht heeft om ervoor te zorgen dat mensen niet in hun rechten worden belemmerd, bijvoorbeeld inzake het demonstratierecht, het recht op eerbiediging van het privéleven en het recht op zelfbeschikking. Graag zouden wij zien dat het college om advies vraagt van het College voor de Rechten van de Mens om te onderzoeken hoe deze rechten naast elkaar kunnen bestaan en hoe er juridische duidelijkheid kan komen over het wel of niet verbieden van een demonstratie. Is het college daartoe bereid?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Dank voor de vragen.

Het antwoord op vraag 1. Wij zijn bekend met één organisatie die regelmatig bij de kliniek demonstreert. Het valt niet uit te sluiten dat verscheidene organisaties zonder kennisgeving demonstreren. Naar aanleiding van de toename van klachten over de bejegening van patiënten en personeel van het Vrelinghuis heeft de gemeente met de politie in augustus 2018 een gesprek gevoerd met een afvaardiging van de organisatie van demonstranten "Schreeuw om leven". In dit gesprek is onder meer toegelicht wat bij demonstreren wettelijk mag en wat niet en ook wat in andere situaties niet is toegestaan. Mede op basis van dit gesprek is een aantal maatregelen genomen. Wij hebben de voorschriften waaraan de demonstranten zich moeten houden aangescherpt, zoals met een zorgvuldige wijze met patiënten, personeel en andere bezoekers van de kliniek omgaan bij het onbelemmerd bereiken van de kliniek en als de bezoekers geen contact willen dat respecteren. Wij informeren de kliniek anticiperend over de data waarop de demonstranten demonstreren.

De demonstraties bij de kliniek zijn de afgelopen tijd regelmatig bezocht door toezichthouders. Er zijn waarnemingen vastgelegd. Dit is een nog lopend proces. De kliniek heeft sinds ongeveer twee maanden van de gemeente de beschikking gekregen over de overlasttelefoon, opdat in het geval van overlast en onheuse bejegeningen door de demonstranten of niet-aangemelde demonstraties direct in contact kunnen komen met de gemeentelijke dienst voor toezicht en handhaving. Op deze wijze willen wij meer inzicht krijgen in de ervaren overlast en wie daarbij is betrokken. De afgelopen periode is enkele malen contact geweest met een van de wijkboa's.

Het antwoord op vraag 2. Eén van de voorschriften die aan de demonstranten van Schreeuw om leven is opgelegd, is dat zij zich niet op het terrein van het Vrelinghuis mogen begeven. Op privé terrein geldt het demonstratierecht niet. De kliniek kan in dat geval direct contact zoeken met de politie.

Het antwoord op de vragen 3 en 4. Wij zijn bekend met de ervaren hinder door de demonstranten van patiënten en medewerkers. Het bericht dat demonstranten zich voordoen als medewerkers, is voor ons nieuw. Dergelijke signalen hebben noch wij, noch de politie eerder ontvangen. Wij zullen die onderzoeken.

Het antwoord op vraag 5. Zoals wij bij de beoordeling van elke kennisgeving voor een demonstratie doen, toetsen wij de kennisgeving op basis van de Wet Openbare Manifestaties. Daarbij is de wens van de initiatiefnemer van de demonstratie leidend en kunnen wij uitsluitend voorschriften en beperkingen opleggen op basis van het voorkómen van wanordelijkheden, gevaar voor de volksgezondheid en gevaar voor het verkeer. De ruim bemeten buffer, zoals wordt voorgesteld in de reportage van EenVandaag, lijkt op dit moment op basis van de Wet Openbare Manifestaties niet mogelijk.

Het antwoord op vraag 6. Ik heb in de beantwoording op de vorige vraag al aangegeven hoe wij in het licht van de Wet Openbare Manifestaties een kennisgeving dienen te beoordelen. Demonstranten moeten zich houden aan de voorschriften en aan de geldende wet. Wij zullen aan de hand van de

ontwikkelingen opnieuw met de demonstranten in gesprek gaan. Uit dit gesprek zal ook blijken of aanvullende afspraken of voorschriften rond een precieze locatie mogelijk zijn. Indien die mogelijk zijn en demonstranten zich daar niet aan houden, kan daartegen worden opgetreden.

Het antwoord op vraag 7. Demonstreren is, de Nationale Ombudsman citerend, soms een schurend grondrecht. Het demonstreren raakt andere grondrechten. Sommige uitingen balanceren op de rand van het strafrecht. Er zijn nieuwe vormen en nieuwe situaties. Bij complexe vraagstukken in relatie tot de Wet Openbare Manifestaties, in het algemeen en specifieke demonstraties in het bijzonder, maken wij regelmatig gebruik van externe deskundigen op landelijk niveau en op het niveau van de G4. Wij zullen voor deze specifieke casus onze externe contacten raadplegen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik wijs de burgemeester erop dat de laatste vraag ook met "ja" of "nee" beantwoord had kunnen worden. Het is een gesloten vraag. Ik wijs daarop met het oog op de tijd. Dat lokt misschien vervolgvragen uit, maar dat is de schuld van de vragensteller die een dermate lange lijst vragen indient. Ik roep de burgemeester en het college ertoe op om bij het beantwoorden van de vragen op de tijd te letten.

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! Ik vind het fijn om te horen dat er al veel wordt gedaan en wordt waargenomen. Ik vraag mij af of wij worden geïnformeerd over de waarnemingen die nu door de toezichthouders worden gedaan, of dat dit pas gebeurt nadat met de demonstranten opnieuw gesprekken zijn gevoerd.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Ik zei dat het onderzoek over de waarnemingen nog gaande is. Wij zullen opnieuw het gesprek aangaan. Ik zal de raad daarover zo snel mogelijk informeren.

De heer **WIJMEGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Demonstraties die voor het leven pleiten, kunnen voor wat mij betreft niet vaak genoeg plaatsvinden. Ik hoop dat ook deze demonstratie volgens de wet wordt beoordeeld. Ik ga er vanuit dat de burgemeester hetzelfde doet.

De raad heeft in de vragenuurtjes regelmatig over demonstraties gesproken. In Amsterdam is een vrij uitgebreid document gepubliceerd over de kaders waarbinnen afwegingen worden gemaakt. Overweegt de burgemeester om voor Utrecht hetzelfde te doen? Zal hij de raad goed informeren over hoe hij demonstraties dient te beoordelen, zodat eventueel onze vragen eenvoudig kunnen worden afgedaan door te wijzen op dat document?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Ook ik heb dat boek gekregen. Het is een prachtig en kleurrijk boek. Ik heb dat gekregen van de locoburgemeester van Amsterdam. Het boek is voor de huidige discussie zeer interessant.

In oktober 2018 heb ik op verzoek van de vorige raad de raad een vrij uitvoerige brief gestuurd waarin alle kaders staan en hoe wij daarmee omgaan. Ik ben graag bereid om daarover met de raad te spreken. Ik zeg er echter één ding bij. Iedere demonstratie en iedere kennisgeving is anders. Ik vrees dat ons beleid altijd maatwerk zal zijn. Ik hoop dat men daar begrip voor heeft.

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! Ik wil de burgemeester danken voor de heldere en prettige beantwoording van de vragen. Wij zien zeer uit naar de uitkomsten van de gesprekken. Er werd gezegd dat wij de informatie terugkrijgen. Ik ga er vanuit dat dit gebeurt.

Mevrouw **ASSEN** (PvdA): Voorzitter! Ik heb geen aanvullende vragen. Ik zeg de burgemeester hartelijk dank.

7. Vragen van mevrouw De Boer (GroenLinks), mede ingediend door de heer Roodenburg (D66) en de heer Isik (PvdA) inzake demonstratie Pegida in Zuilen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Gisteren was er een demonstratie van Pegida bij de moskee in Zuilen. Vooraf is in de directe omgeving een wijkbericht verspreid. Het gebied bij de moskee was hermetisch afgesloten. Er was veel politie op de been, zowel met platte pet als ME, achter de hand. Ook was het bondgenotennetwerk ingeschakeld: medewerkers van het jongerenwerk (JoU), buurtvaders en andere betrokken buurtbewoners waren op pad om mensen aan te spreken en waar nodig te pogen te de-escaleren. Tot het einde van de demonstratie is dat goed verlopen, hoe wel de sfeer volgens de

omwonenden grimmig was. Na afloop van de demonstratie zijn echter toch ongeregelde heden uitgebroken, waarbij autoruiten sneuvelen. Zelfs is een ruit van een woning beschadigd. Hoewel de nazorg goed is geweest, zijn de omwonenden erg geschrokken.

De fracties van GroenLinks en D66 willen de politie en vooral ook vrijwilligers uit de buurt danken voor hun inzet. De fracties van GroenLinks en D66 hebben net als het college het demonstratierecht hoog in het vaandel staan, ook wanneer ze het hartgrondig oneens zijn met de inhoud van een demonstratie. Wij begrijpen ook de lastige afweging van enerzijds het demonstratierecht en anderzijds de openbare orde. Toch stellen wij naar aanleiding van de gebeurtenissen van gisteren een aantal vragen.

1. Pegida wilde demonstreren door een film te laten zien met hun beeld van de islam. Doordat het gebied hermetisch was afgesloten en behalve de omwonenden er niemand in mocht, draaiden zij deze film feitelijk alleen voor de twaalf Pegida-mensen zelf. In hoeverre is dan nog sprake van demonstratierecht? Als het recht om te demonstreren door maatregelen van openbare orde niet daadwerkelijk kan worden uitgeoefend, welke reden ziet de burgemeester dan om een bijeenkomst toch doorgang te laten vinden?
2. Veel omwonenden spraken hun verbazing uit over het tijdstip (in het donker) en de plaats (in een woonwijk) van deze demonstratie. Heeft de burgemeester overwogen om de demonstranten voor te stellen om te demonstreren in daglicht, of een andere plek, zodat de situatie voor iedereen overzichtelijker en daarmee minder bedreigend zou zijn?
3. Bewoners in de directe omgeving zijn geïnformeerd via een wijkbericht. Mensen die iets verder weg woonden, die boodschappen kwamen doen of op weg naar iets waren, schrokken zich rot, want zij wisten niet wat er gebeurde. Welke mogelijkheden ziet het college om ook bewoners in de iets wijdere omtrek vooraf beter te informeren?
4. Tijdens de demonstratie verzamelden zich ter plekke allerlei jongeren uit andere buurten. Een aantal mensen droop na gesprekken met bondgenoten en politie af. Een deel van de jongeren bleef echter hangen. Zij richtten na afloop van de demonstratie vernielingen aan. Is de burgemeester bereid om via een brief aan de raad terug te kijken op de gebeurtenissen van gisteren en om daarbij ook aan te geven of en hoe hij de zaken de volgende keer wil aanpakken?

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw De Boer, daarmee zijn uw twee minuten om.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): O. Dan hoop ik dat wij op de andere vragen op een ander moment nog een antwoord krijgen.

De **VOORZITTER**: Wellicht stellen de andere fracties nog aanvullende vragen.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Het antwoord op vraag 1. Demonstranten bepalen zelf de vorm van de demonstratie. In gesprekken met Pegida, naar aanleiding van hun kennisgeving, bleek dat er sprake was van een selecte groep demonstranten, 15 tot 20 personen, alsmede een filmvertoning. Ondanks de afgebakende plek betreft het nog steeds een demonstratie in het kader van de Wet Openbare Manifestaties.

Het antwoord op vraag 2. Ook hierbij is de gemeente gehouden aan Wet Openbare Manifestaties. De demonstranten geven in de kennisgeving zelf een tijdstip en locatie aan. Wanneer tijdstip en locatie op grond van de gelimiteerde criteria uit de Wet Openbare Manifestaties – wanordelijkheden, verkeer en volksgezondheid – mogelijk zijn, worden de aangevraagde locatie en tijd aangehouden.

Het antwoord op vraag 3. Op basis van de kennisgeving en het informatiebeeld wordt een afweging gemaakt of en waar een wijkbericht wordt verspreid en welke verdere informatiekanalen kunnen worden benut om relevante informatie te verspreiden. Verder is informatie over de demonstratie op de website van de gemeente beschikbaar. Als het beter kan, doen wij dat vanzelfsprekend.

Het antwoord op vraag 4. Een eerste terugblik op de demonstratie heeft de raad gisteravond laat ontvangen in de vorm van een raadsmemo. De politie zal de meldingen van vernielingen verder nalopen. In de driehoek zal ik het verloop van de demonstratie en de gebeurtenissen erna evalueren. Ik stel voor om een uitgebreidere terugblik onderdeel te laten uitmaken van de expertmeeting waar om gevraagd wordt in de niet gestelde vraag 6 – zo kan ik toch positief reageren op een niet gestelde vraag. Wij gaan daarmee aan de slag. Ik kom daarop terug.

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! Wederom dank ik de burgemeester voor het beantwoorden van de vragen, zeker de laatste.

Heeft het OM nog strafbare feiten in de demonstratie gezien? Weet de burgemeester dat? Kunnen wij daarover wat horen?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Dat weet ik nog niet. De hele demonstratie is op film gezet. Het is aan het OM om die te bekijken, om te zien of er zaken zijn gebeurd die in strijd zijn met de wet. Dat onderzoek loopt nog. Zodra er nieuws is, zal het OM de raad daarover actief informeren.

De heer **EL ABASSI** (DENK): Voorzitter! Het staat buiten kijf dat Pegida provocerend bezig is. Provoceren is een ander woord voor uitlokken. Ook uitlokken is strafbaar. Heeft de burgemeester bekeken in hoeverre het haatzaaiende Pegida strafbaar is voor de aangerichte vernielingen?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! De Wet Openbare Manifestaties regelt het grondrecht op demonstreren.

De heer **İŞİK** (PvdA): Voorzitter! Ik ben blij dat een expertmeeting is aangekondigd. Er gaat bijna geen maand voorbij zonder dat wij over dit soort kwesties vragen stellen. Heeft de burgemeester de behoefte om samen met de raad te bekijken of het nodig is om het recht op demonstratie op lokaal niveau aan te passen?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Demonstreren is een grondwettelijk recht, dat zeer strikt is omschreven. Stelt u zich eens voor dat ik vanavond moet uitleggen dat de rechter mij op de vingers heeft getikt omdat ik ten onrechte een demonstratie zou hebben verboden. De rapen zouden hier gaar zijn, zeer terecht. Ik verwijs naar het boek dat ik heb gekregen van de locoburgemeester van Amsterdam.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik dank de burgemeester voor het beantwoorden van de vragen en voor de toegezegde expertmeeting.

Een vraag die nog niet is gesteld, is de volgende. De fracties van GroenLinks, PvdA en D66 vragen zich af of, gezien de enorme hoeveelheid vernielingen, de schade op de daders kan worden verhaald. Kan de burgemeester daarover iets zeggen?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Het college keurt het wangedrag af van degenen die vernielingen hebben aangericht bij inwoners van Zuilen. Indien daders bekend zijn of worden, kan de schade op hen worden verhaald. Op dit moment bereidt de gemeente een inloophmoment voor. Daar wordt onder andere informatie verstrekt over aspecten die betrekking hebben op schade. Dat zal waarschijnlijk maandagavond zijn in het buurthuis Zuilen.

8. Vragen van de heer Sungur (DENK) inzake Haatdemonstratie van Pegida in Zuilen.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! Gisteren heeft de anti-moslimbeweging Pegida een haatdemonstratie gehouden voor de Abi Bakr Issidik Moskee. Het was duidelijk dat Pegida hiermee geen ander doel wilde dienen dan het verstoren van de openbare orde, haat zaaien en het intimideren en provoceren van de moslimgemeenschap.

Zoals door ons al vaker is aangegeven, zullen dit soort haatdemonstraties in Utrecht altijd leiden tot wanordelijkheden en verkeershinder. Net zoals in de afgelopen maand oktober is gebeurd, is ook gisteren de befaamde driehoek onder leiding van de burgemeester niet in staat geweest om de veiligheid van de buurt en buurtbewoners te waarborgen. Vanwege de provocatieve haatdemonstratie werd moslims de toegang tot de eigen moskee ontnegd. Voor de tweede keer in korte tijd heeft de burgemeester er heel bewust voor gekozen om het schijnbare recht om haat te zaaien en te discrimineren boven het grondrecht van vrijheid van religie te stellen.

Wij betreuren het dat de gemeente Utrecht een podium is geworden van een toenemende haat en obsessie met betrekking tot de Islam en moslims.

Het spreekt voor zichzelf dat DENK de haatdemonstratie van Pegida en de rellen daarna afkeurt en wil naar aanleiding hiervan de volgende vragen stellen.

1. Waarom liet de burgemeester de haatdemonstratie doorgaan terwijl wanordelijkheden te voorzien waren en de burgemeester voldoende reden had om de demonstratie op deze plaats te verbieden?
2. Waarom heeft de burgemeester een rode loper uitgelegd voor rechtsextremisme terwijl de locoburgemeester vorig jaar in april bij voorbaat elk vorm van lawaaidemonstratie zou verbieden?

3. Is de burgemeester het met DENK eens dat het toestaan van deze provocerende actie van Pegida het grondrecht van moslims om hun religie in alle vrijheid te kunnen belijden heeft beperkt, omdat ze geen toegang hadden tot de moskee? Waarom is dit grondrecht van moslims ingeperkt?
4. Is het college bereid om achter dit grondrecht van moslims te staan door in de toekomst dit soort provocerende acties voor de deuren van moskeeën in Utrecht te verbieden?
5. Is de burgemeester bereid om zorgvuldig onderzoek te laten doen naar de strafbare feiten, zoals discrimineren, beledigen en haat zaaien die door Pegida zijn gedaan?
6. Waarom stortte de burgemeester een prachtige woonwijk als Zuilen in zoveel ellende?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Het antwoord op vraag 1. Demonstreren is een grondrecht. Op grond van de Wet Openbare Manifestaties heeft de overheid de plicht om te zorgen dat de demonstratie doorgang kan vinden. De Wet Openbare Manifestaties biedt een burgemeester de mogelijkheid om op grond van openbare orde, verkeer of gezondheid beperkingen op te leggen. Door stevige inzet van politie en samenwerking met onze partners, in combinatie met een afsluitbare locatie, is een beheersbare situatie op de plaats van de demonstratie gecreëerd.

Het antwoord op vraag 2. De rol van de burgemeester bij demonstraties is het faciliteren en het beoordelen op wanordelijkheden, gevaar voor de volksgezondheid en gevaar voor het verkeer. Het Openbaar Ministerie beoordeelt of de uitingen vallen binnen de grenzen van de wet. Elke kennisgeving voor een demonstratie die wordt ingediend, moet apart worden beoordeeld op de criteria van de Wet Openbare Manifestaties. Voor een vorm van lawaaidemonstratie is destijds geen kennisgeving ingediend. Ik verwijs overigens naar het antwoord op uw zelfde vraag van vorige week.

Het antwoord op vraag 3. Nee. De demonstratie vond plaats na het laatste gebed. Wij hebben gesprekken gehad met het moskeebestuur. De moskee zou tijdens de demonstratie niet worden gebruikt.

Het antwoord op vraag 4. Zowel het recht op demonstratie als het recht op belijdenis van godsdienst is een grondrecht. Er kunnen situaties ontstaan waarbij grondrechten op gespannen voet met elkaar staan. Dat is geen reden om op voorhand één van deze grondrechten in te perken. Elke kennisgeving voor een demonstratie wordt op de eigen merites beoordeeld.

Het antwoord op vraag 5. Het Openbaar Ministerie is de partij die hier onderzoek naar zal doen. Het OM zal bij strafbare uitingen en gedragingen vervolgen.

Het antwoord op vraag 6. Ik ben gehouden aan de Wet Openbare Manifestaties. Samen met de driehoek gaan wij over de beheersbaarheid en veiligheid. Daarom zijn aan de locaties en aan de demonstraties beperkingen opgelegd en zijn er voorschriften opgesteld.

De politie, maar ook jongerenwerk en vrijwilligers, hebben gisteren veel inzet gepleegd om alles ordelijk te laten verlopen. Enige tijd na afloop van de demonstraties zijn in een nabijgelegen buurt vernielingen aangericht. De politie onderzoekt die. Het aanrichten van deze vernielingen is zeer te betreuren.

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! Wij zijn blij dat Pegida heeft kunnen demonstreren. Wij zijn ook blij dat het OM nu kan vaststellen of strafbare feiten zijn gepleegd.

Kan de burgemeester nog even de zin herhalen uit de vorige beantwoording over de rapen en het gaar zijn daarvan?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Met het oog op de tijd verzoek ik de heer Roodenburg om het verslag van dit vragenuur te lezen. Dat is exact hetzelfde wat ik zou hebben willen zeggen in antwoord op zijn vraag.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! In de loop van de avond kwamen er jongeren van allerlei achtergrond, die weinig te maken hadden met de demonstratie of met de tegendemonstratie. Die zijn mogelijk verantwoordelijk voor de wanordelijkheden. Ziet de burgemeester mogelijkheden om daar preventief meer aan te doen?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Dat is één van de kernvragen. Wij zullen de gebeurtenissen van die avond evalueren. Ik kan zeggen dat er veel inzet is gepleegd om het grondwettelijke recht op demonstratie te beschermen en om de mensen en de moskee veiligheid te bieden. Dat is allemaal gelukt. Een halfuur later en 500 meter verderop vindt een aantal lieden het dan nodig om vernielingen aan te richten. Dat is behoorlijk ontsierend. Wij zullen daar zeker over nadenken. Er zijn kennelijk lieden die dit willen doen. Ik kan geen garantie geven dat dit niet opnieuw gebeurt. Helaas.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Nogmaals, mijn fractie heeft niet de intentie om de rechten om te demonstreren in te perken. Ik wil dit gezegd hebben, omdat ik denk dat de burgemeester mij in de vorige sessie verkeerd heeft begrepen.

Heeft de burgemeester de behoefte om met bepaalde instanties om de tafel te gaan, bijvoorbeeld de moskeebestuurders, om te bekijken of wij afspraken kunnen maken om in de toekomst escalaties te voorkomen? Daar was mijn vraag op gericht.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Ik wilde even streng zijn. Wij zitten nogal vast. Wij hebben waarborgen in de Grondwet. Natuurlijk is er een lokale situatie. Dat gebeurt, maar ik kan geen eigen wet- en regelgeving maken. De heer Işik wil spreken met de mensen in de buurt. Dat gebeurt echter al. Dat is ook deze keer gebeurd. Het zure is, dat de demonstratie perfect is verlopen. Echter, je auto zal maar beschadigd zijn. De beschadigde auto's hadden echter niets te maken met de demonstratie. Dat is heel zuur, omdat de demonstratie zelf "goed" is verlopen.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Ik maak een beetje een vergelijking met een voetbalwedstrijd. Er zijn voor- en tegenstanders. Die komen om de wedstrijd zo soepel mogelijk te laten verlopen. Er is echter ook een groep mensen die de kans grijpt om de frustraties van de week af te reageren. Er is vast over nagedacht, maar toch stel ik de vraag. Kunnen wij wat wij hebben geleerd om een voetbalwedstrijd beheersbaar te houden ook in dit soort situaties toepassen?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! De vergelijking die mevrouw Rajkowski trekt, laat ik helemaal voor haar rekening. Zij kan er echter van op aan dat alle technieken die te maken hebben met crowdcontrol ook gisteravond zijn toegepast. Desalniettemin is vijfhonderd meter verderop ...

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! De burgemeester is van mening dat de vrijheid van religie niet is ingeperkt omdat het avondgebed voorbij was. Het is echter niet zo dat moskeeën na het laatste gebed meteen de deuren sluiten. Daarna kan men nog steeds in de moskee terecht om het gebed te verrichten. Dat gebeurt in Utrecht veelvuldig. Vindt de burgemeester nog steeds dat hij door de toegang tot de moskee te beperken de grondrechten van moslims, vrijheid van religie, heeft ingeperkt?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Dat vind ik niet. Ik hoop dat ik dat duidelijk heb gemaakt. Bovendien heeft de moskee er zelf voor gekozen. Gevraagd is of wij wilden letten op het tijdstip. Wij hebben dat nagegaan. Ik begrijp dat het soms schuurt, maar mijn opvatting is dat ik in dit geval de wet heb gehandhaafd.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Daarmee zijn wij aan het einde gekomen van het vragenuur.

De voorzitter sluit daarop, aangezien niets meer aan de orde is, het vragenuur.